

Univerzitet Crne Gore
Fakultet za sport i fizičko vaspitanje

ISTORIJSKI RAZVOJ RUKOMETA

Doc.dr Milovan Ljubojević

Rukomet na otvorenim terenima

Struktura i pravila igre nekih antičkih igara imaju mnogo sličnosti s današnjim rukometom.

*Konrad Koh, njemački pedagog uvodi igru “**rafball**”.*

*Jedna od tih igara, koja je bila slična današnjem rukometu pojavila se u Danskoj 1898. godine i zvala se „**handbold**”.*

*Tvorac te igre bio je **Holger Nielsen** učitelj gimnastike, gimnazije u Kopenhagenu.*

Pravila "Handbolda"

- Igra postaje popularna u cijeloj Danskoj i **1906.** godine izdata su prva pravila
- igralo se fudbalskom loptom na terenu 45x35 m
- dimenzije gola bile su 3x2 metara, ekipa se sastojala od 7 igrača, vođenje nije bilo dozvoljeno.

A collage of images related to handball and hazena. The top half features several action shots of players in various colored uniforms (red, blue, yellow) performing acrobatic moves like backflips and high jumps. A large, woven ball is visible on the left side. The bottom half shows more action shots, including a player in a blue jersey performing a backflip and another in a red jersey in a similar pose. The text is overlaid on this collage.

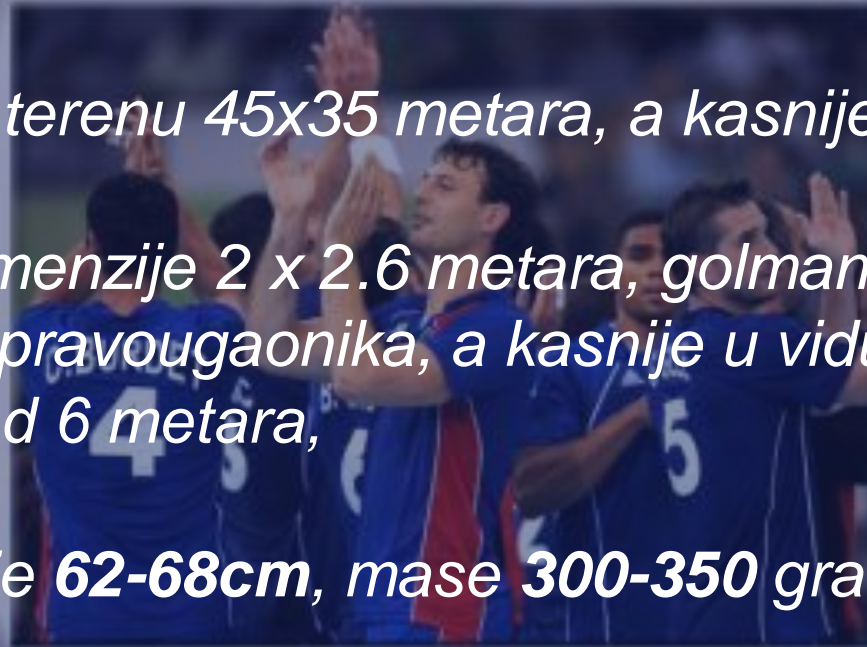
*U Češkoj se javlja **“hazena”**, nastala je od dvije igre čiji tvorci su bili profesori praških gimnazija **Krištof Antonin** (1892) i **Vaclav Karas** (1905).*

*U Ukrajini se od 1905, takođe igra slična igra današnjem rukometu – **ganbold**.*

Godine 1908 izdaju se pravila i osniva klub „Praški hazena klub”.

Pravila su glasila:

- igralo se na terenu 45x35 metara, a kasnije 45x32 metara.
- gol je bio dimenzije 2 x 2.6 metara, golmanski prostor je bio u obliku pravougaonika, a kasnije u vidu polukruga sa prečnikom od 6 metara,
- obim lopte je **62-68cm**, mase **300-350** grama,
- ekipu je činilo **7** igrača, teren je bio podijeljen na tri dijela, tako da je kretanje napadača i odbrambenih igrača bilo ograničeno između tih trećina.

*U Njemačkoj profesor **Bachmann Hermann** uvodi igru „**Torbball**“, koja je imala sličnosti sa današnjim rukometom..*

Pravila je izdao 1915. godine:

*-veličina igrališta je **40x20 metara**, golovi **2.5 x 2 metra**, a golmanski prostor je bio veličine **4 metra**.*

*Spajanjem igara „**Torbball**“ i „**Raffball**“ nastaje igra „**Gerbal**“.*

Nikola Karabatic

Švedskoj je učitelj Valden 1912. izdao zbirku pravila pod nazivom „Igre u prirodi“.

Igra je bila nalik današnjem rukometu i počela je da se igra u dvoranama.

U Irskoj je postojala igra „Irska hazena“, koja se širi u SAD gdje se usavršava, razvija i 1919. je odigrano prvenstvo u SAD u Los Anđelesu.

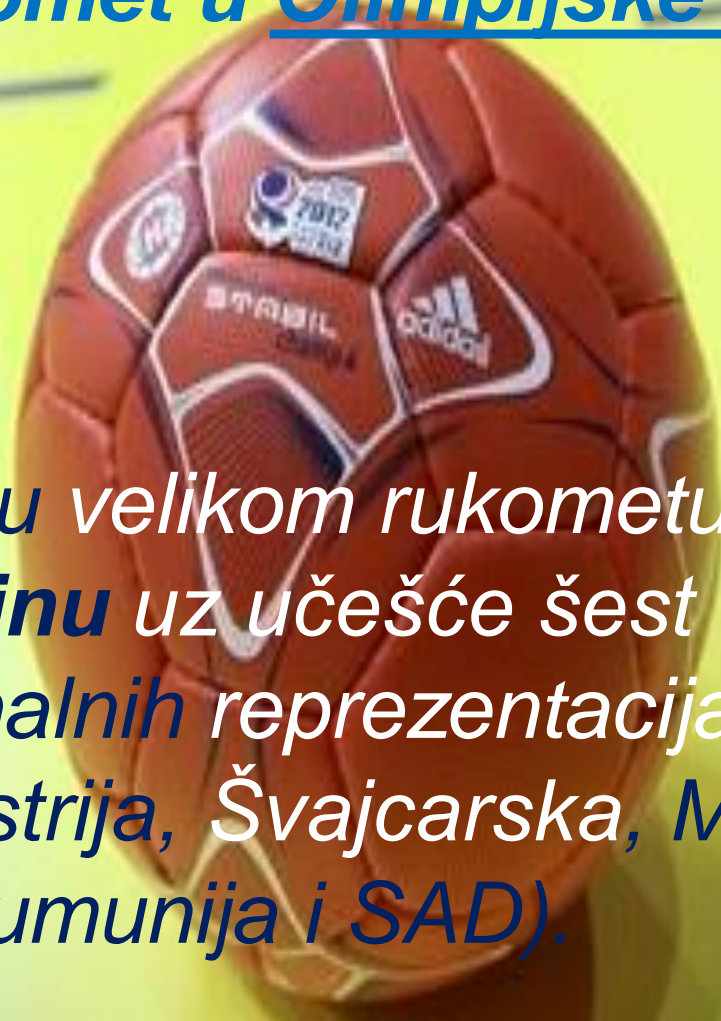
Veliki rukomet je formirao dr Karl Schelenz u Berlinu od igara „Torball”, “Handbold” i fudbal.

Ova igra se veoma brzo širi i prva međunarodna utakmica odigrana je 1925. između Austrije i Njemačke (5:4).

U Amsterdamu se 1928. godine osniva prva skupština Međunarodne Amaterske Rukometne Federacije.

*Međunarodni komitet od 1936. godine
uvodi rukomet u Olimpijske igre.*

*Olimpijski turnir u velikom rukometu održan je
1936. u Berlinu uz učešće šest muških
nacionalnih reprezentacija
(Njemačka, Austrija, Švajcarska, Mađarska,
Rumunija i SAD).*

Finalna utakmica između Njemačke i Austrije odigrana je 15. VIII. 1936. na Olimpijskom stadionu u Berlinu pred 100.000 gledalaca.

*Utakmicu je sudio **Hans Ureh** (Švajcarska), a pobijedila je reprezentacija Njemačke rezultatom 10:6 (5:3).*

Olimpijskii stadion-Berlin, 1936.

*Od Berlinske olimpijade 1936. rukomet se razvija u dva pravca: **veliki i mali rukomet.***

Veliki rukomet se igra u srednjoj Evropi na otvorenim terenima (na fudbalskom igralištu), a mali rukomet u Skandinavskim zemljama u halama.

Prvo svjetsko prvenstvo u velikom i malom rukometu održano je 1938. godine u Njemačkoj, (Berlin, Lajpcig, Magdeburg) uz prisustvo deset zemalja (Njemačka, Švajcarska, Mađarska, Švedska, Rumunija, Čehoslovačka, Poljska, Danska, Holandija i Luksemburg).

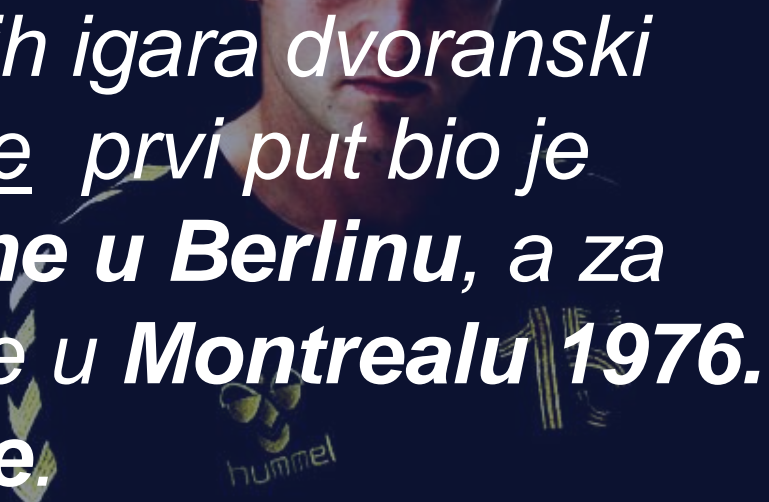
Prvo svjetsko prvenstvo poslije **II svjetskog** rata u velikom rukometu za muškarce održano je 1948. u Francuskoj (Pariz), a za žene 1949 u Mađarskoj.

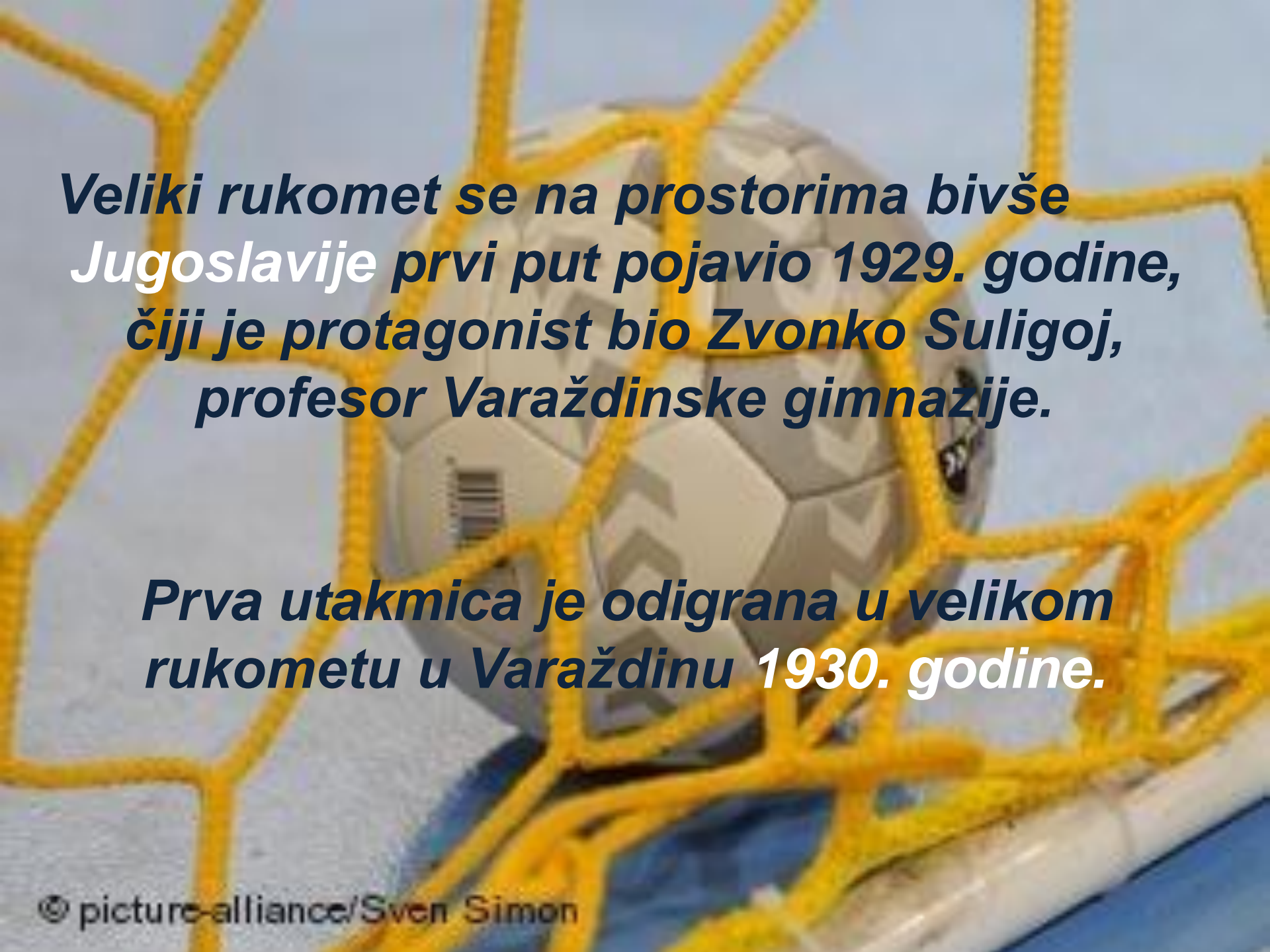
Prvi međunarodni susret u ženskoj konkurenciji održan je 1952. godine u Oslu između Norveške i SR Njemačke (3:4).

FLORIAN KEHRMANN

Godine 1946. u Štokholmu se osniva
Međunarodna Rukometna Federacija.

U programu Olimpijskih igara dvoranski
rukomet za muškarce prvi put bio je
zastupljen **1972. godine u Berlinu**, a za
ženske nacionalne timove u **Montrealu 1976.**
godine.

A man with short dark hair and a serious expression, wearing a black sports jersey with yellow and white stripes on the sleeves and a yellow Hummel logo on the chest. He has his arms crossed and is looking directly at the camera.

A close-up photograph of a white soccer ball with black and grey patterns, caught in a yellow goal net. The net's mesh is prominent, creating a grid-like pattern over the ball. The background is a light blue sky.

Veliki rukomet se na prostorima bivše Jugoslavije prvi put pojavio 1929. godine, čiji je protagonist bio Zvonko Suligoj, profesor Varaždinske gimnazije.

Prva utakmica je odigrana u velikom rukometu u Varaždinu 1930. godine.

Prva zvanična utakmica odigrana je 1935. godine između Ljubljane i Zagreba. Rezultat 8:5 za Ljubljanu.

Rukometni savez Jugoslavije osnovan je 1949. godine, a punopravni član IHF-a postao je 1950. godine.

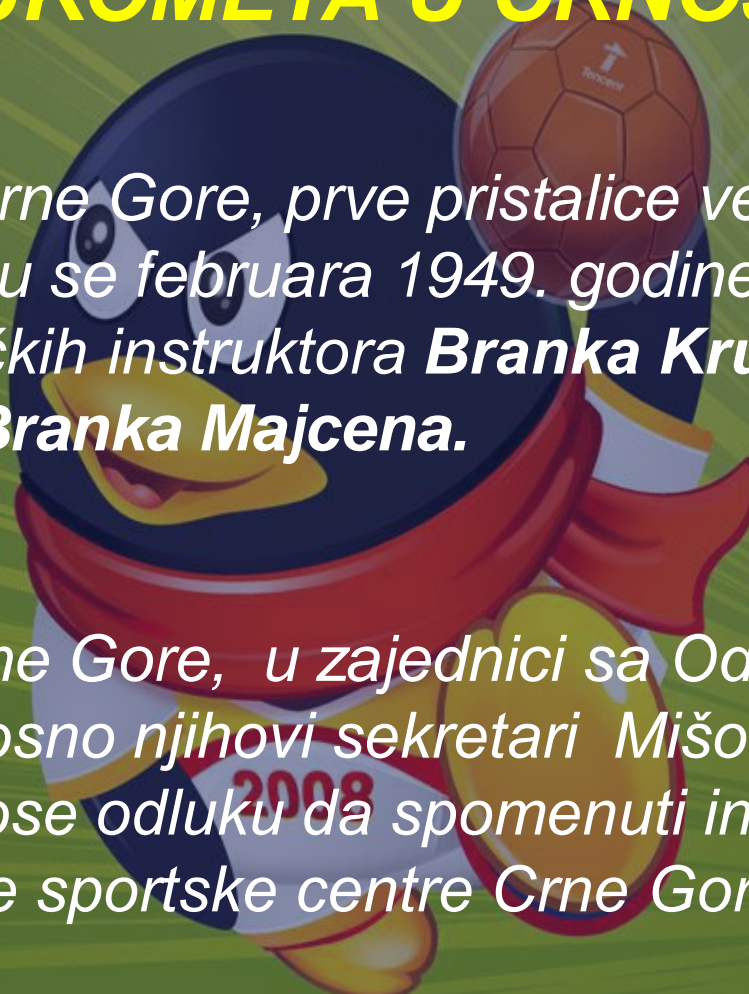
Dvoranski rukomet počeo je da se igra na prostorima bivše Jugoslavije 1952. godine.

RAZVOJ RUKOMETA U CRNOJ GORI

*Na prostorima Crne Gore, prve pristalice velikog rukometa pojavljuju se februara 1949. godine i to po dolasku zagrebačkih instruktora **Branka Kružića i Branka Majcena.***

Fiskulturni savez Crne Gore, u zajednici sa Odborom za sportske igre, odnosno njihovi sekretari Mišo Brailo i Mišo Radović, donose odluku da spomenuti instruktori obišu najveće sportske centre Crne Gore.

Tako je Branko Kružić boravio u Podgorici (Titogradu) i Cetinju, a Branko Majcen u Kotoru, Tivtu i Herceg Novom.

*Prva zvanična utakmica u velikom rukometu u Crnoj Gori odigrana je 13.02.1949. godine u Titogradu između **Srednjoškolca i Ekonomskog tehnikuma** (oba tima iz Podgorice) uz prisustvo oko 1000 gledalaca.*

Utakmica je završena pobjedom Srednjoškolca 12:6 (6:2).

Utakmicu su sudili Mišo Radović i Jakša Ivančević. Oni su tom prilikom položili ispit za rukometne sudije.

A collage of several action shots from a handball match. In the top left, a player in a white jersey is performing a high jump to throw the ball. In the top center, a player in a red jersey is in mid-air, possibly blocking or shooting. In the top right, a player in a white jersey is seen from behind, reaching for the ball. The background is a dark, semi-transparent blue.

Prvo otvoreno prvenstvo Crne Gore u velikom rukometu održano je na Cetinju 26. 03. 1949 godine. Na ovom prvenstvu učestvovala su ekipe iz Podgorice (Titograda), Cetinja, Tivta i Kotora.

A close-up image of a traditional handball, showing its characteristic woven texture and light brown color.

Drugo (i ujedno posljednje) prvenstvo Crne Gore u velikom rukometu održano je 17. VIII 1950. u Titogradu uz učestvovanje ženskih ekipa iz Podgorice (Titograda), Cetinja i uz učestvovanje muških ekipa iz Titograda, Cetinja i Berana (Ivangrada).

A collage of several action shots from a handball match. In the bottom left, a player in a white jersey is performing a high jump. In the bottom center, a player in a red jersey is in mid-air. In the bottom right, a player in a blue jersey is performing a high jump. The background is a dark, semi-transparent blue.

Prvo mjesto pripalo je ekipi Budućnosti- Podgorica (Titograd).

Sve do 1950. godine sportskim igrama je rukovodio **Odbor za sportske igre Fiskulturnog saveza Crne Gore.**

U toj godini umjesto toga odbora formirana je Komisija za sportske igre:

- rukomet
- košarku
- odbojku

Razvoj Malog rukometa u Crnoj Gori

U junu 1954. godine održan je sastanak Izvršnog odbora Saveza za tjelesno vaspitanje Partizana Crne Gore.

*Između ostalog, zaključeno je da se na **II partizanskim igrama Crne Gore** uvede i mali rukomet kao takmičarska sportska igra za pionire i pionirke u okviru pionirskog petoboja.*

Tako je od 1954. do 1959 . godine STV Partizan Crne Gore u programu svojih igara imao i takmičenje u malom rukometu.

Prve sekcije i klubovi s ekipama (malog) rukometa osnovane su najprije pri društvima za tjelesno vaspitanje.

Prvi klubovi (malog) rukometa u Crnoj Gori bili su: Budućnost-Podgorica (Titograd) i Lovćen-Cetinje, a prva zvanična utakmica u (malom) rukometu odigrana je 12. II 1955. u Cetinju.

Pobijedili su igrači Budućnosti (39:11).

RAZVOJ RUKOMETA U CRNOJ GORI

Prvo otvoreno prvenstvo Crne Gore u (malom) rukometu održano je 1954. na Cetinju.

Prvo službeno klubsko prvenstvo Crne Gore u (malom rukometu) održano je 24. i 25. IX 1955. na Cetinju uz učestvovanje ekipa iz Cetinja, Kotor, Podgorice i Berana (muškarci) kao i Bara, Podgorice i Cetinja (žene).

Rukometni savez Crne Gore osnovan je
(26. 01. 1958).

U takmičarskoj sezoni 1969/70. po prvi put je organizovana muška i ženska republička rukometna liga sa 8 muških i 6 ženskih ekipa. Poslije toga broj klubova je povećavan u obje lige.

Godine 1965. po prvi put je organizovano prvenstvo Crne Gore u (malom) rukometu za omladinke i omladinke. Omladinska reprezentacija Crne Gore učestvovala je po prvi put na jednom saveznom takmičenju 24. i 25. V 1959. u Leskovcu na Omladinskom turniru „Bratstvo-Jedinstvo“.

Ženska omladinska reprezentacija učestvovala je po prvi put na istoimenom turniru, 6-8, jula 1962. u Mariboru.

Republički prvaci Crne Gore svake su godine učestvovali u kvalifikacijama za ulazak u prvu mušku i žensku saveznu ligu.

Prvi put je uspjelo ekipi RK "Rudara" iz (Pljevalja) za takmičarsku sezonu 1964/65. i igračicama ŽRK „Danilovgrad“ za takmičarsku sezonu 1976/77.

*Najuspješnija ekipa iz Crne Gore u konkurenciji saveznih rukometnih liga je ekipa **ŽRK „Budućnost** iz Podgorice.*

Kotor, 1966. Trg od oružja

Titograd, 1965. Trg Ivana Milutinovića

A black silhouette of a person in a dynamic, expressive pose, possibly a dancer or performer, set against a light gray background. The figure is leaning forward with one leg extended and arms raised. The text 'Hvala na pažnji !!!' is overlaid on the figure's torso.

Hvala na pažnji !!!